

**QORTI CIVILI
PRIM' AWLA
(GURISDIZZJONI KOSTITUZZJONALI)**

**ONOR. IMHALLEF
JOSEPH R. MICALLEF**

Seduta tat-23 ta' Lulju, 2008

Referenza Kostituzzjonali Numru. 55/2007

IL-PULIZIJA (Spettur David Saliba)

VS

Francesco magħruf bħala Frank **SCHEMBRI** u Giuseppe
magħruf bħala Joe Tabone

Il-Qorti:

Rat ir-Riferenza magħmula mill-Qorti tal-Maġistrati (Malta) Bħala Qorti ta' Ġudikatura Kriminali fl-24 ta' Ottubru, 2007¹ (sedenti l-Maġistrat Dottor Anthony J. Vella LL.D.) li permezz tagħha u fuq talba magħmula mill-avukat difensur tal-imputati Schembri u Tabone b'verbal waqt is-smiġħ ta' dak inhar stess, ordnat li l-atti tal-kawża fl-ismijiet premissi jintbagħtu quddiem din il-Qorti biex tistħarreg is-siwi tal-ilment imqanqal mill-imsemmija

---

¹ Paġġ. 1 sa 3 tal-atti tar-Riferenza

imputati fis-sens li n-nuqqas min-naħa tal-Prosekuzzjoni li tirtira l-akkużi kontrihom meta fl-istess seduta rtirat l-akkużi fil-konfront ta' akkużati oħrajn, jikkostitwixxi trattament diskriminatorju bi ksur tal-artikolu 45 tal-Kostituzzjoni tar-Repubblika ta' Malta (aktar 'il quddiem imsejħa "il-Kostituzzjoni") u tal-artikolu 14 tal-Konvenzjoni għall-Protezzjoni tad-Drittijiet tal-Bniedem u tal-Libertajiet Fundamentali (aktar 'il quddiem imsejħa "il-Konvenzjoni");

Rat id-degriet tagħha tal-1 ta' Novembru, 2007, li bih appuntat ir-Riferenza għas-smiġħ ta' nhar il-Ħamis, 17 ta' Jannar, 2008, u ordnat li ssir in-notifika wkoll lill-Avukat Ġenerali;

Rat it-Tweġba mressqa mill-Avukat Ġenerali fis-26 ta' Novembru, 2007², li biha warrab l-ilment tal-imputati billi qal li r-riferenza nnifisha hija waħda fiergħa u vessatorja għaliex jidher ċar li m'hijiex riferenza bażata fil-liġi u serja biżżejjed biex titlob kawża kostituzzjonali, u dan għaliex il-Qorti riferenti nnifisha qablet li l-Prosekuzzjoni għandha diskrezzjoni tkompli jew twaqqaf proċedimenti kriminali jekk jirriżultaw raġunijiet u ċirkostanzi li jiddettaw li għandu jsir hekk u kif ukoll għaliex il-ħsieb tal-imputati huwa biss li jippruvaw jinqdew b'din il-proċedura biex itawlu l-kawża kriminali mibdija kontrihom. Huwa jtenni li f'dan il-każ l-imputati ma jallegaw l-ebda ksur ta' jedd fundamentali fil-proċedura meħuda kontrihom, iżda biss minħabba li twaqqfet proċedura fil-konfront ta' ħaddieħor fi proċeduri oħrajn. Jgħid, għalhekk, li r-riferenza nnifisha tikkwalifika bħala waħda fiergħa u vessatorja għall-finijiet tal-artikolu 45(3) tal-Kostituzzjoni u l-imputati, jekk jidhrilhom, messhom ressu rikors kostituzzjonali huma stess. Iżid jgħid li l-ilment tal-imputati la jaqa' taħt waħda mill-kawżali maħsubin fl-artikolu 45 u lanqas jista' jattakka d-diskrezzjoni mogħtija taħt l-artikolu 45(8) tal-Kostituzzjoni. Għal dak li jirrigwarda l-ilment taħt l-artikolu 14 tal-Konvenzjoni, l-intimat jgħid li dan ma jgħoddx għaliex ksur tal-imsemmi artikolu jrid tabilfors jintrabat ma' ksur ta' xi jedd ieħor imħares mill-Konvenzjoni, u, f'dan il-każ, l-imputati ma allegaw ksur tal-ebda jedd ieħor;

---

² Paġġ. 5 – 6 tar-Riferenza

Rat id-degriet tagħha tal-4 ta' Diċembru, 2007³, li bih u fuq talba magħmula b'rikors imressaq mill-Awtorita' għas-Saħħa u Sigurta' fuq il-Post tax-Xogħol, bħala l-awtorita' li kienet qiegħda tmexxi l-prosekuzzjoni fil-konfront tal-imputati Aquilina quddiem il-Qorti tal-Maġistrati, awtorizzat lill-istess Awtorita' biex tressaq ir-Risposta tagħha dwar ir-Riferenza magħmula minn dik il-Qorti;

Rat ir-Risposta mressqa mill-imsemmija Awtorita' fis-7 ta' Jannar, 2008⁴, li biha laqgħet għas-siwi tal-ilment tal-imputati billi qalet li safejn l-ilment hu mibni fuq il-kawżali tad-diskriminazzjoni kif maħsub fl-artikolu 45 tal-Kostituzzjoni jew l-artikolu 14 tal-Konvenzjoni, dan hu lment għal kollox fieragħ għaliex l-ilment la jaqa' taħt l-ebda waħda mir-raġunijiet imsemmijin fl-ewwel imsemmi artikolu u lanqas ma jinsab abbinat ma' ksur tal-ebda jedd fundamentali ieħor fil-Konvenzjoni. Żiedet tgħid li din il-Qorti kienet marbuta tqis il-kwestjoni biss fit-termini tar-riferenza magħmula lilha mill-Qorti riferenti u mhux usa' minn hekk. Seħqet li l-ilment tal-imputati jisfaxxa quddiem dak li jipprovdi l-artikolu 45(8) tal-Kostituzzjoni, minbarra li m'huwiex ilment li huwa materjalment u intrinsikament marbut mal-mertu tal-każ li bis-saħħa tiegħu l-imputati tressqu mixlija quddiem il-Qorti;

Rat l-atti kollha tar-Riferenza;

Semgħet it-trattazzjoni tal-avukati difensuri tal-Prosekuzzjoni u tal-Avukat Ġenerali;

Rat id-degriet tagħha tas-17 ta' Jannar, 2008, li bih u fuq talba magħmula waqt is-smiġħ f'isem l-imputati (li, minkejja li kienu notifikati, ma dehrux għall-kawża) tathom żmien xieraq biex iressqu s-sottomissjonijiet tagħhom b'nota ta' osservazzjonijiet;

Rat li, minkejja dan, l-imputati xorta naqsu milli jressqu s-sottomissjonijiet tagħhom;

---

³ Paġ. 10 tar-Riferenza

⁴ Paġġ. 11 – 7 tar-Riferenza

Rat id-degriet tagħha tal-20 ta' Frar, 2008, li bih ħalliet il-kawża għas-sentenza;

Ikkunsidrat:

Illi din ir-Riferenza saret lil din il-Qorti mill-Qorti tal-Maġistrati bħala Qorti ta' Ġudikatura Kriminali għaliex l-imputati qegħdin jgħidu li l-Prosekuzzjoni mxiet b'mod diskriminatorju fil-konfront tagħhom, meta dehrilha li kellha twaqqaf il-proċeduri mibdija kontra imputati oħrajn, imma zammet għaddejnin il-proċeduri mibdiġin kontrihom. Huma jallegaw li l-proċeduri li twaqqfu saru fil-konfront ta' persuni li kellhom awtorita' fl-amministrazzjoni tal-Qorti, u għalhekk dawn ingħataw trattament mhux bħal ħaddieħor;

Illi l-fatti ewlenin li joħorġu mill-atti juru li fl-4 ta' Ottubru, 2007⁵, l-imputati tħarrku biex jidhru quddiem il-Qorti tal-Maġistrati (Malta) bħala Qorti ta' Ġudikatura Kriminali fis-Seduta tas-Saħħa u s-Sigurta' fl-24 ta' Ottubru, 2007, biex iwiegħbu għal żewġ akkużi dwar allegat ksur ta' diversi dispożizzjonijiet tal-liġi dwar is-Saħħa u s-Sigurta' go stabiliment kummerċjali fil-Qasam Industrijali ta' San Ġwann, fejn kienu qegħdin jagħmlu xi xogħlijiet. Dak inhar, deheru l-imputati Schembri u Tabone, mgħejjuna minn żewġ avukati;

Illi fuq l-istess lista ta' kawżi ta' dak inhar quddiem l-istess Qorti, kien hemm Ċitazzjoni maħruġa fit-13 ta' Ġunju, 2007⁶, kontra John Baptist Galea u John Sant, rispettivament Direttur Ġenerali u Direttur *Support Services* tal-Qrati tal-Ġustizzja, liema Ċitazzjoni kienet tixlihom b'għadd ta' akkużi bi ksur tal-liġi dwar is-Saħħa u s-Sigurta'. Fl-24 ta' Ottubru, 2007⁷, il-Prosekuzzjoni rtirat l-imputazzjonijiet kontra l-imsemmija Galea u Sant "peress illi illum tinsab soddisfatta li saru ħafna xogħlijiet u għalhekk ma għadx hemm il-ħtieġa li titmexxa l-kawża. Kawża irtirata". Meta ssejñet il-kawża tal-imputati Schembri u Tabone, l-avukati tal-imputati, Dottor Christian Grima u Dottor Kenneth Grima talbu lill-Prosekuzzjoni

---

⁵ Paġ. 1 tal-atti tal-akkuża

⁶ Paġġ. 6 – 8 tal-atti tal-akkuża

⁷ Paġ. 15 tal-atti tal-akkuża

tirtira l-akkużi kontra l-patroċinati tagħhom u biex, fin-nuqqas, tagħti spjegazzjoni tad-differenza fit-trattament tal-imputati fiż-żewġ kawżi. Il-Prosekuzzjoni wiegħbet fin-negattiv u tenniet li l-każ kontra l-imputati Schembri u Tabone kellu jtkompla. F'dan il-waqt, id-difensur tal-imputati ressaq verbal biex iqanqal il-kwestjoni kostituzzjonali u konvenzjonali fuq il-bażi tad-diskriminazzjoni. Il-Qorti tal-Maġistrati tat id-degriet ta' riferenza waqt dak is-smiġħ;

Illi għal dak li jirrigwarda l-konsiderazzjonijiet ta' natura legali marbutin mal-każ, il-Qorti tirrileva li b'sentenza mogħtija illum fuq Riferenza magħmula mill-Qorti tal-Maġistrati bħala Qorti ta' Ġudikatura Kriminali, iddeċidiet każ bħalu⁸. Kemm f'dak il-każ u kif ukoll f'dan, iċ-ċirkostanzi li nisslu r-riferenza kienu għal kollox l-istess. Differenza ċkejna kienet fl-akkużi miġjuba kontra l-imputati tal-lum, iżda li m'humiex ta' rilevanza kbira fl-istħarriġ tal-kwestjoni kostituzzjonali mqanqla fiż-żewġ każi. Għalhekk, il-Qorti qiegħda tirreferi għall-konsiderazzjonijiet magħmulin f'dik is-sentenza u li jgħoddu għal din ukoll. B'hekk, m'hijiex sejra toqgħod tirrepeti dak li ngħad f'dik is-sentenza, ukoll minħabba l-fatt li r-Riferenza saret mill-istess Qorti presjeduta mill-istess Maġistrat, li għalhekk tista' tirregola ruħha skond dik is-sentenza;

Għal dawn ir-raġunijiet, il-Qorti qiegħda taqta' u tiddeċiedi r-riferenza magħmula lilha billi:

Twieġeb għall-kwestjoni riferita lilha mill-Qorti tal-Maġistrati bħala Qorti ta' Ġudikatura Kriminali bid-degriet tagħha tal-24 ta' Ottubru, 2007, billi tgħid li ma jirriżultalhiex li l-imputati Schembri u Tabone ġarrbu tassew ksur tal-jedd fundamentali tagħhom li ma jkunux diskriminati u dan kemm taħt l-artikolu 45 tal-Kostituzzjoni u kif ukoll taħt l-artikolu 14 tal-Konvenzjoni, abbinat ma' xi jedd fundamentali konvenzjonali ieħor; u

---

⁸ Rif Kost 54/07JRM

Kopja Informali ta' Sentenza

Għalhekk **tordna** lir-Registratur sabiex jgħaddi lura l-atti tal-akkuża lill-Qorti Riferenti sabiex tkompli tisma' l-każ skond din is-sentenza.

Moqrija

< Sentenza Finali >

-----TMIEM-----